

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

Abszolutizmus.

Az osztrák-magyar dualizmus recseg, ropog, összeroskadni készül. Ahelyett, hogy geográfiai helyzetüknél fogva, továbbá ama körülménynél fogva, hogy közös uralkodójuk van, a két nemzet egymást erősítene: ennek ellenkezője történik.

Ausztria, a mely önmagát nem képes kormányozni, melyben a nemzetiségek harca a békés fejlődést állandóan megzavarja, melynek egyedüli ereje, nagyhatalmi állása a magyar nemzettel való közös hadügy és külügyben birta alapját; Ausztria ezen erejét, ezen alapját önmaga támadja meg és fordítja maga ellen.

Ez az Ausztria akar bennünket most abszolutizmussal kormányozni. Ez az Ausztria akar nálunk erőszakkal rendet csinálni. Aki látott már olyan bolondot, a ki azt hitte, hogy ha erőszakoskodik, pöröl, szúr, vág, verekedik, hogy akkor teremt körében békét, rendet, az megítheti, hogy micsoda botor politikába fogott az a szerencsétlen kezű osztrák.

Kétségtelen, hogy nekünk magyaroknak általánosságban, de különösen az egyeseknek óriási kárára lesz az önkényuralom, de végeredményében a küzdelem nem lehet kétséges, a győzelem nem lehet vitás.

Ma már nyilvánvaló, hogy Európában az európai nemzetek gondolkodás módja mellett az abszolút uralom lehetetlen. Két nagy autokrata van még. Az egyik a török szultán. Ezt a szegény autokrata urat Európa déli államaiból kilökték és csak túrt egyén, túrt nemzet Európában, mostani területén és ez is csak azért, mivel a féltékeny, éhes államok nem tudnak osztozkodni rajta. Mihelyt meg tudnak egyezni a koncon, egyszerűen kidobják őt Európából és mehet Ázsiába önkényuralmával. A másik az orosz cár, a kinél boldogabb a legegyszerűbb polgár is. Lelkesülni nem tudós a világon számra nézve eddigelé leg-hatalmasabb seregét megverték, óriási birodalma minden zugában, a legkülönbözőbb vidékeken a zavargások, az öldöklések napirenden, ezer és ezer számra hullanak a politikai halottak, a

kiknek vére a szabadságra és az alkotmányosságra tesz termékeny az orosz földet.

Hát jön a nyomor, a szenvedés mi ránk is, minket is boldogítanak egy ideig az önkényuralommal, de hogy ez mire vezet, az más kérdés. Nézetünk szerint Ausztria teljes szétbomlását, elzülleszt fogja eredményezni. Ausztria abban a pillanatban, midőn bennünket erőszakkal akar kormányozni, megszünt nagyhatalom lenni és az európai hatalmak között nem számít. Hogy mi lesz a csehekből, morvák, lengyelekből, németekből, szlovénekből, ruténekből és a többi nációból, melyeknek conglomeratuma képezi Ausztriát, ez nem érdekelne bennünket, ha az a kérdés nem lebegne előttünk, hogy mi lesz velünk. Ha összetartunk, magyarok maradunk, dédelgetjük, ápoljuk nemzetiségünket, úgy fenn is fogjuk tartani magyar nemzeti mivoltunkat és Ausztria romjain is felépítjük az erős, független Magyarországot. De nekünk nem áll érdekünkben, hogy mindezen nemzetiségek megsemmisüljenek és más államokba olvadjanak

TÁRCA.

A vladivosztoki katonai lázadás.

Irta: **Szentgáli Antal.**

Szentgáli Antal, mérnök, kitűnő hazánkfi, ki egyszer-mind városunk szülöttje, az alábbi roppant érdekes levelet küldte a Budapesti Hirlapnak:

Vladivosztok, 1905. nov. 15.

Még az imént bevégződött háboru ideje alatt sem voltak Vladivosztoknak, az egyetlen kelet-ázsiai orosz tengeri erődnek oly izgalmas napjai, mint november 12-ike és 13-ika, de különösen a 12-ikére következett éjjel.

November 12-ikén, vasárnap lévén, a katonák és tengerészkatonák tulnyomó nagy részének kimenője volt. Mi vladivosztoki lakosok már hetek óta tudtuk, hogy a tartalékosok, a kiket a háború következtében mozgosítottak, rendkívül elégedetlenek, sőt minduntalan lázongnak, mert a hadvezetőség, mind a mellett, hogy a béke helyre állott, csak 1906 tavaszán szándékozik őket hazabocsátani. Pedig hazulról övéiktől tömegesen érkeznek a legsiralmasabb levelek: hogy nincs, a ki kenyeret keressen, az asszony a gyerekekkel van elfoglalva, az öregek betegek, el kellett adni az utolsó lovat, tehenet, ágyneműt, nincs más

hátra, mint éhen halni vagy koldulni, mert a kormány a békekötéssel egyidejűleg megszüntette még azt a csekély havi 6-8 rubelnyi segítséget is, melyet a kenyérkeresők nélkül maradt családoknak engedélyezett volt.

Vladivosztok bel- és külterületén sok mindenféle közmunka és építkezés folyik. A katonák kérték a főlebbvalóikat, hogy ha már haza nem mehetnek, engedjék őket legalább munkába állni, hadd küldhessenek haza éhező családjaiknak néhány garast. — Nem!

E helyett — minthogy itt is dühöng a *forsrijt* — tornászni kényszeríti reggelenkint a 40-45 éves bozontos szakállu nehézkes tartalékosokat, »hogy az izmaik ruganyosabbakká váljanak.«

Csak egy elenyésző kis résznek engedték meg a munkába való állást. A katonák az ilyen napszámért 75 kopeket (a mi pénzünk szerint nem egészen 95 krajcárt) kapnak, de ugyancsak egy böles *forsrijt* szerint ebből csak egy harmadrész illeti őt, a másik kétharmad a század »közös java« gyanánt kezelik. De még a harmadrészt, 25 kopeket sem kapták ki, hanem csak 12 kopeket, az ég tudja, miért. — Minthogy 12 kopekért még egy jóra való korty vodkát sem lehet kapni, csak természetes, hogy a szegény katona ott van, a hol volt: az ő nyomoruságos 22 1/2

kopek *havi* zsoldjánál (nem egészen egy krajcár naponkint).

A tiszturak azonban — kevés kivétellel — éjjelenként fényesen kivilágított teremben dözölnek, pezsgőznek és kártyáznak . . .

Természetesen a női társaság sem hiányzik a háboru alatt a vöröskeresztes »irgalmas testvérek« közreműködésével a legcinikusabb üzelmek folynak — minden a közkatonák szemeláttára.

Mi ébresszen ilyenek után a katonákban fegyelmérzést és tiszteletet a tisztjeik iránt?

Az elkeseredést csak fokozta, hogy a tartalékos tengerészkatonák igen nagy részét haza bocsátották, a hadseregbeliek közül egyet sem. — Minthogy semmi kérés, könyörgés nem használt, elkövetkezett az, amitől mi már régen tartottunk: november 12-ikén, vasárnap délből föllázadt a vladivosztoki helyőrségből mintegy 40.000 ember.

A rakodópart mentén van az itteni *bazár*, vagyis piac, sok apró kínai és orosz bódéval, a melyek körül még hétköznapokon is, de különösen vasárnapokon csak úgy tolong a katonaság, meg a szegényebb fajta rendkívül vegyes polgári elem.

A békekötés után, az ostromállapot megszüntével tömegesen érkeztek ide Európából és Nyugat-Szibériából szocialista izgatók, anar-

be. Mi katonai szövetséget készek vagyunk velük kötni, sőt a perszonális unió alapján készek vagyunk őket viszontszolgálati mellett támogatni a többi népekkel szemben. De erre csak úgy vagyunk hajlandók, ha ők nem uralmat és legkevésbé önkényuralmat akarnak felettünk gyakorolni, hanem úgy, hogy ők barátaink, jó szomszédaink akarnak lenni anélkül, hogy egyik a másikat uralni akarja.

Nyugodtan várjuk tehát a bekövetkező önkényuralmat, amely nem vezet het másra, mint Ausztria végelgyengülésére és még az utolsó percben is azt kiáltjuk az osztrák felé: A független, erős Magyarországot akarjuk, ha kell veletek, ha nem akarjátok, nélkületek.

—n.

A főgimnázium Szanatorium-ünnepé.

Nagy társadalmi mozgalmak, mélyenjáró nemzeti, szociális vagy kulturális kérdések hullámai behatolnak az ifjúság lelkébe is, nem verődnek vissza az iskola faláról. S ez rendjén van így. Hisz az iskola elvégre az élet számára nevel, a való, nem az ideális élet számára; szükséges tehát, hogy a reális életet mozgató eszmék elé kinai falat ne emeljen, hanem megismertesse azokat az ifjúsággal oly mértékben, ahogy annak értelmi és kedélyi fejlettsége megkívánja vagy megengedi. Mindenesetre pedagógiai szempontból csak helyeselhető, ha az iskolai nevelés keretén belül az ifjúság lelkében legalább némi érdeklődés kél azon kérdések iránt, melyekkel az egész társadalom foglalkozik.

Igen üdvös tehát a helybeli főgimnáziumnak azon intézkedése, hogy az ifjúság érdeklődésének felkeltésére és oku-

lására, a nagyközönség részvételével, a szegénysorsu tüdőbetegek József kir. herceg Szanatoriumának javára iskolai ünnepet rendezett. Az anyagi siker mellett nagy az erkölcsi eredmény: a fogékony ifju szív nem zárkózik el azon eszmék elől, melyeknek fontosságát az egész világ elismeri.

Az ünnep műsorában, melyet lapunk 5. száma közölt, az ének- és zenekar-nak nagy tetszést arató számain kívül külön említést érdemel *Posta* S. VIII o. t. szaválata, ki *Endrődi* Sándornak »*Ollhon*« c. elegikus hangulatu költeményét adta elő, nemkülönben a tanári kar jeles fiatal tagjának, dr. *Nyilasi* Rajmundnak tartalmas felolvasása, melyet egész terjedelmében itt közlünk:

Nemzetünk története tanuskodik arról, hogy a magyar szellem sem a gyakorlati élet terén, sem az elméleti tudás birodalmában nagyobb feltűnést, szenzációt keltő vívmánnyal, vagy találmánnyal nem lepte meg a világot. Ha elvétele akadt is eféle ritka, kivételes tehetség, úgy tekinthetjük ezt, mint elszigetelt jelenséget, és — hivatkozva ismét a fölfedezések történetére, — sajnálattal vagyunk kénytelenek konstatálni a tény, hogy az illető találmánynak gyakorlati értékesítésére hiányzott a megfelelő praktikus érzék. Természetes, hogy így a vívmánynak nemcsak erkölcsi téren való diadalát, dicsőségét az élelmes külföldiek aratták, hanem ugyancsak ők látták busás gazdasági hasznát is. Mert hát hiába, ha valahol, hát itt bizonyára igaz, hogy szemesnek áll a világ.

Eme gyöngességünk, nemzeti fogyatkozásunk, szépséghibánk bevallása után, jóleső örömmel kell elismernünk, hogyha valami szépet, jót vagy humánusát láttunk a külföldön, nem hiányzott a jó szándék, hogy az üdvösnek, helyesnek, hasznosnak ismert intézményt meghonosítsuk, vagy valamely nemes eszmének a magunk társadalmában híveket szerezzünk, propagandát csináljunk. Nincs azon mit szégyenkeznünk, hogy ezt, vagy az intézményt, ezt vagy azt a gondo-

latot a külföldről importáltuk, idegenektől tanultuk. Azért gáncs, megrovás senkit sem érhet, mert tanulni, mert okulni s másoknak javára lenni akar. Hála a Gondviselésnek, nemzetünk ezer éves multja beszédes tanúsága annak, hogy honunk határai sohasem voltak elzárva a nyugati nagy kulturális és humanitárius mozgalmak elől. Szabad volt az út, tárva ezek beözönlésének; népünk nem is vallotta kárát s igyekezett az átplántált intézményeket mint kereteket nemzeti tartalommal megtölteni.

Ily módon köz- és társadalmi életünk számos üdvösen működő intézménnyel lett gazdagabb. Ezen az uton honosodott meg nálunk egy nemrégiben fölkarolt emberbaráti egyesület: a tüdőbetegeket gyámolító Szanatorium-Egyesület. Szébb, nemesebb, jótékonyabb célt alig gondolhatunk annál, mint amelyet ez tűzött ki maga elé. Avagy képzelhető-e emberbarátabb feladat, mint gyógyítani, az életnek visszaadni azon szerencsétlen, szánalomra méltó embertársainkat, akik lihegő mellel, keblökben a lassu haldoklás csiráit hordva imbolygó léptekkel támolyognak közöttünk. Arcuk oly sápadt, vagy oly feltűnő piros színben ég, tekintetük oly révedező, járásuk annyira bizonytalan, mellükből előtörő, szinte fojtó köhögés oly félelmes. Egész megjelenésük, külsejük a szánalom és részvét érzelmét kelti bennünk.

És e szerencsétleneknek száma mily elijesztően nagy. Találkozunk velük a társadalom minden rétegében. Kor, rang, társadalmi állás nem ment meg e szörnyü kórtól. Ott ólalkodik mindenütt. Besuhan a süppedő perzsa szőnyeggel borított, parkettes szalonokba; áldozatait szedi a földes kunyhó lakói közül válogatás nélkül. De leginkább az utóbbiakból. Itt az alsóbb néposztály körében van a legkedvezőbb talaja. A kenyérkereset, s megélhetés nehézségei, az egészségtelen táplálkozás, szűk lakások, a füstös, párás műhelyek és munkatermek megannyi előmozdító, fészkei a gyilkos betegségnek. S ha egyszer gyökeret vert a szervezetben, bámulatatos a rombolás, melyet véghezvisz. A környezet, az

kisták, valamint északról, Kabarovszkából a japánok által Szakhalin-szigetről kiszorított és azóta többé-kevésbé szabadon garázdálkodó feyencek. Mindez elemnek kapóra jött a katonaság elkeseredettsége és a cár manifesztuma által megadott gyülekezési jog.

Az említett napon dél felé a bazáron üres ládák tetejéről több lázító szónoklatot hallottunk, mire a feltűzött katonák több kínai bódétulajdonossal civódásba, majd verekedésbe elegyedtek és csakhamar megindult egynéhány kínai bódének a lerombolása és az abban volt áruk szétkapkodása. A könnyű zsákmánytól vérszemet kapott az egész tömeg és csakhamar válogatás nélkül rohanták meg és rabolták ki úgy az orosz, mint a többi kínai apró kereskedő bódéját.

A rendőrség nesztét véve a dolognak, katonaság kirendelését kérte és nemsokára meg is jelent egy szakasz gyalogság. — Azonban alig akarunk hinni a szemünknek: a kirendelt katonák nyugodtan, mosolyogva támaszkodnak szuronyos puskáikra. — A méltatlanul közönség nógatásaira azt felelik, hogy parancsot kaptak a várparancsnokságtól »egyelőre nem lőni a tömegre.«

Elmulik egy-két óra, a zaj és zavar nőtön nő, a fosztogatás mind nagyobb mértéket ölt és végre vad hurrázás közben folyik fényes nappal katonaság részéről, katonai őrség szemeláttára a nyílt rablás. Kiméletlen, eré-

lyes közbelépéssel még mindig el lehetne fojtani az immár nyilvánvalóvá vált katonai lázadást, de sem a rendőrség, sem a várparancsnokság nem intézkedik.

A katonák hangosan sértegetik a mellettük elhaladó tiszteket, itt vissza nem adható szitkokat röpitve feléjük, nem kimélve a társaságukban sétáló nőket sem.

A bódékból szétrabolt pálinka gőze is kezd már a lázadóknak dolgozni és itt-ott kezdik a tiszteket tetteleg inzultálni.

A várparancsnoknak, egy nagy rangu idősebb tábornoknak a személyes megjelenése sem használ semmit: »Le vele!« hangzik fenyegetően mindenfelől és részeg, piszkos katonák az öklükkel hadonásznak a generális orra előtt. — A várparancsnok — egy még mindig hadiállapotban levő hatalmas erőd mindenható ura — szépen eltávozik — haza.

Mi lesz hát ebből?

A rablás a bazárról már átterjedt a város főutájának, a Szvetlanszkaja-uticára üzleteliségeire is; első sorban természetesen a csemege-, bor- és pálinka-üzletekre. — egyszerűen betörik az ablakokat és ajtókat, összezúzzák az állványokat, elrabolnak, széthurcolnak mindent, a mi pénzt ér és rövid néhány perc alatt hrosszu évek fáradságának gyümölcse hever romokban. — »Mindezt régen megfizettük, már a vérünkkel!« — ordítják a meg-

vadult katonák, — »csak a magunkét veszszük vissza!«

Lövés hallatszik itt-ott és a polgárság tisztességes elemei, a kik eddig lélekzettüket visszafajtvá szemlélték távolról a történeteket, sietve hagyják oda a szégyenletes barbár látványok színhelyét és iparkodnak haza, mielőtt bealkonyodik. Közelg az est és mindenki borzalommal gondol arra, hogy mit hoz ez az éjjel, melynek alkonya ily véstjósító eseményekkel köszöntött be!

Egyszerre csak sortűz dőreje hangzik el, utána rémes ordítás és sikoltozás; második sortűz, még vadabb ordítás és tolongás.

És mindez csak komédia: még csak egy sebesült sines, a katonák nyilvánvalóan mind össze vannak beszélve, az egyik rész rabol, a másik rész a levegőbe li, mert neki is kijut a zsákmányból.

A parancsnokai sápadt arcáról leolvasható a benső izgalom: tehetetlenek a saját katonáikkal szemben, a kik minden pillanatban ellenük fordulhatnak . . .

Alig hogy bealkonyodott, füstgomolyok emelkednek a kínai városrészben, majd a bazár bódéi között, azután a város távolabbi részén, a régi, fából épült tengerésztilti klubb ég, utána a negyedik, ötödik . . . nyolcadik . . . tizedik helyen . . . az egész város égni látszik és az estefelé kerekedett erős észak-

utódok mind-mind veszélyeztetve vannak. Az ilyen szerencsétlennek mindene a nyavalyának terjesztője, s egyszersmind melegágya. Érintése, lehellete; minden, amihez hozzá nyúl s amit megfog a veszedelemnek leszen továbbítója. Százak és ezrek egészsége és élete van ilyképen a veszedelemnek kiszolgáltatva. S ettől szabadulni nincs más mód, mint eme szerencsétleneket elszigetelni családjuktól, kiragadni a mindennapi érintkezés köréből s így a társadalmat a közvetlenül fenyegető veszélytől megóvni.

Ezen nagy jelentőségű, az egész nemzeti életre kiható fontosságú feladat megoldását tűzte ki célul a Szanatorium-Egyesület. Céljának megvalósítására természetesen ama bizonyos hármasság szolgál, melynek pénz és ismét pénz a neve, még pedig sok pénz. Mert e nélkül az emberbaráti szeretet, a részvét e szánandó betegek iránt lehet oly hatalmas, oly lángoló, hogy hegyeket helyezhet át; ha nem tud egészséges, a szenvedők nagy számának megfelelő gyógyító intézeteket állítani és fenntartani, minden jóakarat és törekvés kárba vész, céltalan. E végett indult meg az országos mozgalom; ezért fordult a nemes Egyesület a társadalom irgalmasságához.

Mint a nagy szociális egésznek egy paránya, ami intézetünk sem maradhat el, nem nézheti tétlenül ezt a buzgó tevékenységet; részt kér belőle s a mai szerény ünnepélyével járul hozzá az alapozás nagy művéhez. Nem az anyagi siker reménye vezette intézetünket a mai ünnepély rendezésében. Mélyebben fekvő, etikai motívumok játszódnak itt az első rendű szerepet: érdeklődést kelteni, részvétet gerjeszteni az ifjúság fogékony lelkében az emberiség szenvedései iránt, olyanok iránt, akik tőle távolabb állanak, akiket közelebbi rokonsági vagy egyéb szorosabb kötelékek hozzája nem fűznek. Legyen ez ünnepély a nevelés mozaik-művében szépen csiszolt, találóan elhelyezett kis kocka, mely a maga kereteihez képest hozzájárul az egész arányainak emeléséhez.

Az igen t. közönséget pedig halás köszönet illeti a tanári kar részéről, melyet oktató-

nevelő munkájában ily lelkesen támogat, valamint azon szerencsétlen honfitársaink részéről, akiknek érdekében jótékonyágát gyakorolta. Ezen halás köszönet nyilvánítása legyen egyszersmind gyenge szavainak záradéka.

Miloszavlyevits gyilkosa.

Ulrich János 1905. október hó 21-én Szabadkán fényes nappal hátulról, tehát orosz vasbotjával agyonütötte Miloszavlyevits Milán ügyvéd és országgyűlési képviselőt.

Az esküdtszék folyó hó 12-én ült össze és ezen érdekes szenzációs ügyet öt napon át tárgyalta a közönség óriási érdeklődése mellett. Az egész öt napon át zsufolásig volt tele publikummal a főtárgyalási terem.

A tárgyalást Szerdahelyi Sándor kir. törvényszéki bíró vezette, szavazóbirák voltak Strelitzky Antal és dr. Masa János.

A tárgyalási elnök az első nap délelőttjén küssé idegesen vezette a főtárgyalást, de ettől kezdve igen ügyesen és tárgyilagosan iparkodott a tényálladékot felderíteni.

A legérdekesebb a dologban az volt, hogy míg a védelem azt iparkodott beigazolni, hogy Miloszavlyevits Ulrich megrontója volt; addig a vád épen az ellenkező álláspontra helyezkedett és tanukkal óhajtotta igazolni, hogy Miloszavlyevits anyagilag segítette nem-hogy megrontotta Ulrichot. Ugy látjuk, hogy a vád inkább igazolta állításait. Érthető volt az érdeklődés, a szenzáció, mellyel a közönség az ügy iránt viseltetett, mivel az utóbbi időben az esküdtek igazságos és humánus felfogása folytán sok hevesebb vérű alak félremagyarázta az esküdtek joindulatát és bizony, valljuk meg őszintén az utóbbi időkben derűre-borúra az ölési kísérletek száma szaporodott. A szabadkai esküdtek verdiktje ezen téves felfogásnak úgy hisszük utját vágja. Az esküdtek bűnösnek mondták ki Ulrichot a szándékos emberölés büntetében és az esküdtszék bíróság öt tizenötévi fogházra ítélte.

Az ítélet általános meglepedést keltett.

nyugati szél ijesztő gyorsasággal terjeszti tovább a tüzet

Borzasztó látvány — a hova csak a szem néz, újabb és újabb lángoszlopok emelkednek és mindenfelé részeg, vad ordítás hallatszik. — A gyújtogatók petroleummal, a fosztogatók kövekkel, dorongokkal, feszítő vasakkal dolgoznak, üvegsörömpölés, recsegés, ropogás vértfagyasztó zaja hangzik köröskörül, az égő város toronymagasságu lángjai vakító vörös fényvel árasztják el az örült anarkia színhelyeit.

A tüzoltóság nevelésesen szánalmas erőfeszítéseket tesz kis lajtjaival, az egyetlen kelet-ázsiai orosz hadi és kereskedelmi kikötőben ugyanis még mindig nincs vízvezeték!

Hogy mindenki egészen biztosan tudja, hogy tűz van, halálra ijedt emberek eszevesztetten kongatják a harangokat!

A gyújtogatók szemmel láthatólag tervszerűen dolgoznak: első sorban elpusztítják a tiszti lakásokat és azokat a helyiségeket, melyeket tisztek szoktak látogatni, tehát a tengerész tiszti klubot, az ott lévő pompás könyvtárral együtt, a jobbfejta éttermeket, a polgári kaszinót a benne lévő kártyabarlanggal együtt az új színházat, a hadbírószék épületét, a révkapitányságot, a legtöbb szállót és ezenkívül számtalan kisebb-nagyobb magánházat. — Igen sok háztulajdonos csak tetemes pénzösszeg lefizetésével tudta nagynehezen a házat a rablók és gyújtogatók elől megmen-

teni. Több szállóban a lázadók átkutatták az összes szobákat, nem bántva senkit és semmit sem, csupán tisztet keresve az ágy alatt és a szekrényekben is, hogy őket megölhessék . . .

A tiszték, látva az őket fenyegető veszedelmet, elmenekültek, elrejtöztek vagy hamarosan polgári ruhába öltöztek.

Egy átöltözött katonarvos »édes lelkem« nek szólítja a szállóba betolakodott vandálokat és fogvacogva erősítgeti, hogy nincs itt egy fia katonatiszt sem! — A zsidó származású tiszt képzelhető, hogyan ézi magát a részeg banda között! — Egy másik tiszt azonban még alkonyat előtt rosszul járt: kilépve az utcára, egy rájátamadó katonának átlította a lábát. A katona társai üldözőbe vették. A tiszt a postahivatalba menekült, a katonák utána. — A posta- és táviróiszteket halállal és az egész épületet lerombolással fenyegetik, ha a tisztet ki nem adják. — Nincs más hátra, mint fölládozni egyet többek megmentésére. — A tisztet kiadják és a szerencsétlen a következő pillanatban darabokra van vágva.

A Szvetlanszkaja-utca hajmeresztő jelenetek színhelye: iszonyu ordítás, rombolás, lövöldözés, tolongás, láng és fojtó füst folynak össze mindent végpusztulással fenyegető orgiájává az anarkiának.

(Vége köv.)

HIREK.

A „Magyar Védőegyesület“ női szakosztálya f. hó 18-án vasárnap délután 3 órakor a városi székház 2. sz. tanácstermében gyűlést tart. Miután a szakosztályi gyűlések nyilvánosak, az ülésen az egyesület más tagjait is szívesen látják. Hozzászólási és szavazati joguk azonban csak a női szakosztály tagjainak van.

Képezdészek sztrájkja. Egy hét óta városunk közönségének érdeklődését egy a maga nemében páratlanul álló, különben pedig nagyon sajnálatos esemény köti le. Ez a tanítóképző intézet növendékeinek lázadása a fegyelmi szabályok és a tanári kar ellen. Nagyon sajnáljuk, hogy a lapunk egyik belső munkatársa által az ügyre vonatkozólag kért felvilágosítást az illetékes körök megtagadták, mert így kénytelenek vagyunk, csupán a hallomás útján szerzett információk alapján közölni a következőket: Az egész forradalmi színezetű ügynek kiinduló pontja Éber Sándor rajztanárnak állítólagos túlzott szigorúsága, amely azután fölkavarta a növendékek lelkében mindazt a keserűséget, mely a vélt, vagy talán itt-ott csakugyan valódi méltánytalanság miatt bennük összegyűlt. Osztálytermüket a szolidaritásba állt III. A. és B. osztály növendékei két nap nem látogatták, eltávoztak a város területéről s egész akciójuk nagyon ügyesen szervezett sztrájk benyomását teszi. Szóbeli tárgyalásba nem bocsátkoztak előjáróikkal, hanem írásba foglalták kívánalmaikat, amelyeknek egyike-másika bizony nem tanuskozik arról a köteles tiszteletről, szerénységről, mely az ifjakat legjobban ékesíti s mellyel nevelőiknek mindenba tartoznak. Mert az már mégsem illik, hogy *diktálni* akarják a békeföltételeket, követelik egyik-másik, nekik nem tetsző tanár elhelyezését, stb. Haragjuk főleg a fiatalabb tanárok ellen fordul, akik — szerintük — követelők az ismeretek elsajátítását illetőleg, bánásmódjukban durvák, kicsinylők vagy épen kétszínűek a növendékek iránt. Kifakadnak az intézeti fegyelmezés ellen, mely lealázó, vagy épen antipaedagogikus, mint a koplaltatás. A rend már annyira helyreállt, hogy az előadások folynak, de a forrongás még egyre tart, sőt — mint értesülünk — méreteiben terjed, amennyiben néhányat kivéve az egész intézet növendéksége szolidaritásba áll a bajok orvoslása végett, amelyeket eszközölni a küldendő miniszteri biztos lesz hivatott. Egy bizonyos: ezen eset egy nagy időre tönkretette az intézet jó hírnevét. Óhajtanók azonban, hogy az ügy tapintatos rendezésével az intézet ismét a régi színvonalára emelkedhessék. S ép ezért nagyon kívánatosnak tartanók, hogy az ifjakat ne a szenzáció-hajhászás vezesse s így modorukban, kívánságaik formulázásában a köteles mérsékletet tartsák szemük előtt, mert a »győző« szerepére való vadászás nagyon is végzetleges lehet reájuk nézve. Nemkevésbé szükséges, hogy az igazgatót s a tanári kart ne a bosszu s a megtorlás gondolata vezesse, mert ez mind a kettő nagyon, de nagyon rossz tanácsadó. Az ifjak *kérésének* — és nem a követelésnek — engedjenek s arra törekedjenek, hogy a szeretet melegével és az igazság erejével tudjanak hatni az ifjak lelkére.

Halálozás. Özv. *Wagner* Ferenczné szül. *Kernya* Mária a »Bárány Szálló«-nak évtizedeken át volt bérlelője, e hó 9-én hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat nagyszámú gyászoló közönség kísérte másnap utolsó útjára.

Műkedvelői előadás. A Bajai Róm. Kath. Legényegylet 1906. évi február hó 25-én (vasárnap) a »Bárány Szálloda« nagytermében színelőadással egybekötött jótékonycélú zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-jegyek előreváltva az első 5 számozott sorban 2 korona, a következő 5 sorban 1 kor. 60 fillér, a többi számozott sorban 1 kor. 20 fillér. Földszinti állóhely 1 korona. Karzati jegy 60 fillér. Az esti pénztárnál bármely hely 40 fillérrel több. Jegyek előre válthatók: Eckert Antal úr üzletében és az egyházi elnöknel. Felülfizetéseket hálaival fogadnak és hirlapilag nyugtáznak. A meghívó kívánatra előmutatandó. Főpróba 23-án pénteken este 8 órakor, amelyre csak 20 filléres belépti jeggyel lehet bemenni.

Műsor: »Száll a kis pillangó«, »Ez a kis lány«, »Felvégi ház«, »Csalí kis lány« népdalokat éneklí az egyleti dalárda Vilhelm Károly karnagy úr vezetése mellett. II. »Sárga csikó.« Eredeti népszínmű dalokkal, három felvonásban. Irta: Csepreghy Ferenc. Személyek: Bakaj András, parasztagzda Komlósi Mihály. Erzsike, a leánya Gaáli Irmuska. Csorba Márton, csikós gazda László Károly. Ágnes, a felesége Artinger Erzsike. Laci, a fiuk Varga Lajos. Gelecséri, pusztabíró Bócz József. Peti, a fia Radonics István. Harasztos, kántor Rohonczy Mihály. Boltos Icig Majoros Ferencz. Csárdás gazda Bogdány Mihály. Bogár Imre, betyár Horváth Béla. Szunyog, vén betyár Király Géza. Gazsi, koldus Szigeti Lajos. Bagó, koldus Gurics Géza. Böske, főző asszony Sipos Margitka. Kecskésné, Erzsike keresztanyja Wolf Emma. Trézsi, szolgáló Folbert Mariska. Pista, Bakaj szolgálja Váradi Lajos. Ferke, csapos legény Bosnyák Sándor. Czigányok, hegedűs Földesi József, bőgős Jerkovits Ferencz, klarinétos Nemetz Gyula, kontrás Igert József. Pandur Rómer József. Parasztagzda * * * Parasztasszony Szvetnyik Juliska. Szolgalegény Kováts Sándor. Pandurok Otta Dezső, Hornyák Miklós. Nép. Betyárok. Pandurok. Történik az első felvonás Tüskésen Bakajnál, a második Sárréten Csorbánál, a harmadik a Hólyagos csárdában és Tüskésen Bakajnál. Tánc virradtig.

Halálozás. *Mittler* Izidorné szül. Eisenberg Janka — mint részvétellel értesülünk — e hó 16-án reggel, hosszú, kínos szenvedés után jobblétre szenderült. Tragikussá teszi ezt a gyász esetet különösen az a körülmény, hogy a szerencsétlen anya csak egy hónappal ezelőtt adott életet egy kis gyermeknek. A temetés vasárnap d. e. 11 órakor lesz.

A „Bajai Kereskedő Ifjak Egylete» 1906. febr. 17-én, ma szombaton betegsegélyző és házalapja javára a »Nemzeti Szálló« termében táncestélyt rendez. Kezdeté este fél 9 órakor. Belépő-díj: személyjegy 2 kor., családjegy 4 kor. A pénztárnál: személyjegy 2 kor. 50 fillér, családjegy 5 kor. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak és hirlapilag nyugtáznak.

Jegyek kaphatók: Barta Vidor, Diamant Lajos, Fischer Béla, Fischer Pál, Fischer Lipót, Reich Farkas Fiai, Reich Bernát és Schlieszer Mór urak kereskedéseiben.

Lopás. *Tatics* Magdolna cseléd, gazdája *Jarmer* Lipót kárára 2 darab koral és gyémánt köves aranygyűrűt és egyéb apróságot, Cseh Julianna szakácsné kárára pedig egy pár arany fülbevalót lopott. A cseléd a lopást tagadta, de az apja lakásán a lopott holmit megtalálták.

Szabászati szaktanfolyam. A »Szegei Keresk. és Iparkamra« átírt a bajai ipartestülethez, amelyben tudatja, hogy Baján, »Szabó és Cipész« szaktanfolyamol kíván rendezni. E szaktanfolyamon legkevesebb 20, legtöbb 25 iparos és iparos-segéd vehet részt. A bajai ipartestület sürgősen felhívja a bajai cipész és szabó iparosokat és segédeket, hogy akik ezen tanfolyamon részt venni kívánnak, nyolc napon belül az ipartestület hivatalában jelentkezzenek.

Halálozás. *Morvay* Imre magyarkanizsai káplán e hó 7-én 47 éves korában meghalt. Nagy részvétellel és fényes egyházi szertartással temették el.

A Bajai Katolikus Legényegylet február 18-án, vasárnap délután 5 órakor szabad előadást tart a következő műsorrall: 1. A hazáról. Szavalja Majoros Ferenc. 2. Keresztény szociálizmus és szociál-demokraciá. Mondja Szalai Károly. 3. Pókainé. Szavalja Visegrády Lajos. 4. Muki bácsi mint mennyasszony, mama és férj, vagy hogyan lett Muki bácsi az én fiam. (Monológ) Előadja László Károly. 5. Bohózat élőképekben. Bemutatja Farkas Ödön és segédje Perki Laci. — Az érdeklődő közönséget ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség. Nem tagoknak a beléptidíj 20 fillér.

A képezde pedellusa meghalt. Városunknak egyik tipikus alakját ragadta el a hirtelen halál. Szombaton reggel halva találták *Spitzer* Vendel tanítóképző-intézeti szolgát. Régi, kipróbált embere volt az intézetnek, amellelt eredeti szokásairól ismeretes volt város- sőt országszerte, hisz az itteni tanítóképző a Kárpátoktól az Adriáig rekrutálja növendékeit és ugyancsak a szélrózsa minden irányába küldi a végzett embereket. Érdekes szokása volt, hogy néhanapján kiöltözött, fölrakta katonai érdemjeleit s uri allűrjeivel boldogan pompázott a vendéglőben. Sőt egy üveg pezsgővel is áldozott az uri módnak. A bajai iparkiallitason a miniszteri kiküldöttnek is feltűnt az öreg Vendel az ő tekintélyes vasárnapi alakjában. A szegény ember e sztrájkos világban bemondda az örök sztrájkot és elköltözött a hideg, sötét sztrájkanyára, a temetőbe . . .

Az „Oltár Egyesület» színelőadásain felülfizettek: Dr. Városy Gyula 10 kor., Vojnits

Dániel 8 kor., báró Podmaniczky Endréné 6 kor., dr. Alföldy Lajosné, dr. Koller Imréné, dr. Makray László, dr. Werner Adolf, Zányi György (Fadd) 5—5 kor., Hübner József, Gera Vinczéné 4—4 kor., Szász János, Tomcsányi Sándor, Würtz Pál 3—3 kor., Boróczy Gizi, Böleskey Ödön, dr. Domby Márk, Eckert Gyula, Halász Riza, Klein Margit, Kozák József, Lövinger Jenő, Nagy Sándorné, Peplóvszky Lászlóné. P. V., Szalay Károly, Scharpf Irén, Schnetzer Ernőné, Tury Mátyásné, Tury René, Wunderlich József, Furó Géza, dr. Koller Imréné 2—2 kor., Hildenstab Emma 1 kor. 40 fill., Csatlós Béla, Hujman Jánosné 1·20—1·20 kor., Bálint Istvánné, Bálint Gyula, Bogdán Mihály, Friedl Béla, Hellenpárt István, Herman Aladár, Horák Terézia, Lovas Béla, Nievel Lajosné, Pajor Jozefin, Pitzinger Pál, Rábl Béla, Schwarcz Olga, Ujhelyi Rózsi, Várady András, Varga Lajos 1—1 kor., Schneider Gáborné 60 fill., Piukovics Hermin 50 fill., N. N., N. N., N. N. 40—40 fill., N. N., N. N. 20—20 fill., Bieder Dezső, R. D. 10—10 fill. A február hó 14-iki (utolsó) előadásnak tiszta jövedelme egy Baján létesítendő árvaház javára fordítatik.

A Nemzeti Szalon a vidéken. A tavasz kezdetével a Nemzeti Szalon folytatni fogja a vidéki vándorkiallitások rendezését, amelyek eddig óriási erkölcsi és anyagi eredménnyel zárultak. A folyó évben a Nemzeti Szalon a következő városokban és fürdőhelyeken rendez képzőművészeti tárlatot: *Baja* Esstergom, Eger, Fiume, Abbázia, Győr, Hódmezővásárhely, Kassa, Kolozsvár, Komárom, Léva, Lugos, Mezőtúr, N.-Kanizsa, Pécs, Siófok, (Balatonfüred). A kiallitásokat *Déry* Béla a N. Szalon titkára készíti elő, aki már érintkezésbe lépett a nevezett városok és megyék hatóságaival s a megyeszékhelyek szinte versengenek abban, hogy a magyar képzőművészek vándortárlatai megfelelő fogadtatásban részesüljenek.

Gonosz anya. Apatinból írják: Szigérd Ferenczénének az ura Amerikába vándorolt s az asszonyt három apró gyermekével itthagya. Az asszony haragjában 8 éves fiú gyermekét 3 éjjel a dermesztő hidegben felzárta a padlásra vékony ruházatával aludni azzal a szándékkal, hogy a gyermek majd megfagy. Hogy ez nem sikerült, az anya az éheztetésre fogta a gyermeket. Az éhes fiút Szigérdné elküldte őt krajcárral a boltba. A gyermek ennivalót vett magának. Ezért az anya úgy feldühödött, hogy megfogta a gyermekének kezét s a tűzhely lapjára szoritotta. A gyermek újjai mind összeégtek. Azután egyik szemét kiszurta. A hatóság a gyermeket a vadállatias anyától elvette, az anyát pedig a bíróság elé állította, ahol az anya azzal védekezett, hogy a gyermeknek ugyanis el kell pusztulni, mert ő nem képes felnevelni, a férje pedig, ki tudja, hogy fog-e pénzt küldeni nekik Amerikából.

A Bajai Katolikus Legényegylet az elmúlt vasárnap sikerült szabad előadást tartott. Az előadást Odrai Károly nyitotta meg

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

»Kont és társai« című költemény elszavalásával. A mély érzéssel és hazafias hévvel előadott szavalásáért a közönség zajosan megtapsolta. Utána Váradi András olvasta fel a »Föld és népei« című monológot, melynek komikus részletei nagy derűtséget keltenek a közönségben, amely lelkesen megénezte a felolvasót. A monolog után Böleskey Ödön tartott felolvasást az ifjúságot, de a nagy közönséget is érdeklő és tanulságos egészségügyi dolgokról. Következett Köbling Kálmán szavalata, mely után László Károly adta elő »A házi bál« című monológot. László Károly igazán elemében volt, alakításai rendkívül sikerültek; s oly természetesen játszott, hogy a közönség zúgó tapsal jutalmazta az egylet e fáradhatatlan műkedvelőjét. Az előadás végén Scheilinger József lepte meg a közönséget komikus dolgok előadásával. Az egyes bűvészek minden egyes mutatványát megtapsolta a közönség, mely a legjobb kedvben és derűs hangulatban oszlott szét.

A Bajai 1-ső Szent-Antal Temetkezési Egylet folyó évi március hó 4-én, vasárnap délután 3 órakor a Szent-Antal-utcai elemi iskolában tartja rendes közgyűlését, melyre minden egyleti tagot van szerencsénk tisztelettel ezennel meghívni. Határozat képtelenség esetén a közgyűlés ugyanott március 11-én délután 2 órakor fog megtartatni. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés. 2. Zárószámadás. 3. Pénztárnok és jegyző fizetés megállapítása. 4. Irodai helyiségre általános megszavazás. 5. Netán beérkező indítványok. Baja, 1906. évi január hó 28-án megtartott választmányi ülésből. *Ditelyán* Jakab, elnök., *Gardolics* Lajos, jegyző.

Köszönetnyilvánítás. A főgimnázium Sanatorium-ünnepélyének tiszta jövedelme 70 korona, mely összeget az intézet igazgatósága a »József királyi herceg Sanatorium-egyesület« címére elküldött. Felülfizettek: Reich Gyula 5, Hegedűs József 3, Major Károly 2-50, dr. Bernhart János, dr. Lemberger Árminné, Wagner Antal 2—2, dr. Boros József, Sziklai Zsigmond 1-50—1-50, Juray Jozefin, Rosenberg Géza, Alföldy János 1—1 kor., Eckert Istvánné és Szuper Mihály 50 fillért. A nemes cél érdekében gyakorolt jótékonyágért ez uton is köszönetét nyilvánítja az intézet igazgatósága.

A bajai molnár-segédék és malom-munkások vasárnap, 1906. évi február hó 25-én délután 2 órakor a Kummer-féle vendéglő helyiségében (Szeremlei-utca 4. sz. alatt) alakuló közgyűlést tartanak a következő napirenddel: 1. A »Magyarországi Molnárok és Malom-munkások Egyesülete« helyi csoportjának megalakítása. 2. A sajtó.

»Gott erhalte« egy garai lakodalmon. Garai levelezőnk írja: Két fiatal sziv egybeforrt. A talp alá valót a gádori rezések fújták szép ügyességgel. Vacsora után, hogy játékkukkal a nászközönséget teljesen elragadtassák, rázendítettek a gyűllölt »Gott erhalte«-ra. Ezt az izléstelenséget a hazafias garai németiség is felháborodással ítéli el. Nem ártana, ha a hatóság az ilyen hazafiatlan bandától megvonná a játszási engedélyt.

A zentai Tiszahid ügyében szombaton ismét tanácskozás volt a kereskedelmi minisztériumban. Latinovits Pál főispán és Dudás Lajos zentai polgármester részletesen ismertették Szántó és Hartig osztálytanácsosokkal azokat a módokat, melyeknek igénybevételével az építkezést azonnal meg lehet kezdeni. Mindkét osztálytanácsos helyeselte és elfogadhatóknak nyilvánította azokat s ki is jelentették, hogy a közeli napokban előterjesztést tesznek a miniszternek a versenytárgyalásnak mielőbb való kitűzése iránt.

Felülfizetés. A bajai polgári olvasó-egylet f. hó 10-én tartott táncmulatságán a következő felülfizetések történtek: Nagys. dr. Rajk Aladár, Drescher Lajos 10—10 kor., dr. Reisz Sándor, dr. Koller Imre, Özv. Reich Bernátné, Reich Vidor 5—5 kor., dr. Makray László, Drescher Gyula, Wunderlich József 4—4 kor., Nánay Lajos 3 kor., Furó Géza, Melles Károly, ifj. Nánay Lajos, Gódár Lajos 2—2 kor., Milasevits Antal, Szabó Sándor 1—1 kor., összesen 65 korona, mely szíves adakozásokért ezuton mond köszönetet az egyesület elnöksége.

A kereskedelmi és iparkamara alakulása. A szegedi kereskedelmi és iparkamara tagjainak öt évre terjedő megbízási ideje az idén, március 14-én lejár. A kereskedelemügyi miniszter már intézkedett is az újraalakulásra nézve s úgy a városi hatósághoz, valamint a kamara elnökségéhez elküldte a szükséges utasítást tartalmazó rendeletet. A miniszter utasítja a kamarát az újraalakulási előmunkálatnak foganatosítására. A kamara kerületében lakó iparosok és kereskedők összeirandók s a névjegyzékek községenként készítendőek el s azok az illető törvényhatóságoknak haladéktalanul beküldendőek. Utasítja továbbá a miniszter a kamarát, hogy a központi bizottságot már most alakítsa meg. A központi bizottság elnöke egy törvényhatósági tisztviselő, tagjai pedig három iparos és három kereskedő.

Hölgyek ligája. Nagyvárad hölgyei, mint onnan jelentik, ligát alakítottak. Az a jelszavuk, hogy ha az önálló vámsorompókat nem lehetett fölláttani, minden család küszöbe legyen a vámsorompó. Ezzel a jelszóval indul a liga és elhatározta, hogy tagjai kizárólag magyar cikket vásárolnak.

Állatorvos választás. Bácsbokodon Földes Izidort állatorvossá választották meg.

Uj sorsjegyek. A Pesti Hazai Első Takarékpénztárnak még e hónapban kibocsátás alá kerülő új sorsjegyei tudvalevőleg többszörösen túl vannak jegyezve, minélfogva ma már csak készpénzért a napi árfolyamon — vagy letétre és részletfizetésre, — az 1883. évi XXXI. t. cz. értelmében megszámitandó árban kaphatók. Bővebb felvilágosítással ingyen és legkimerítőbben szolgál Beiföld József Bankháza Budapest. Károly-körut 1. Alapítatott 1874.

Nagy ékszerlopás Szegeden. Mult szombaton délben vakmerő ékszerablás történt fényes nappal Szegeden. Ismeretlen tettesek felnyitották Scheiner Samu Kárász-utcai ékszerüzletét. Elvittek 11 férfi arany órát, 25 különböző női aranyórát, 23 aranyláncot, 20 különböző briliáns gyűrűt, 1 matt karéket smaragdokkal, egy kettős fedelű arany órát kp. monogrammal és számos javítás alatt álló órát, láncot és egyéb ékszert; továbbá 400 korona készpénzt. A kár összesen 10000 korona. E héten ez a második betörés Szegeden, amiből azt lehet következtetni, hogy egy jól szervezett pesti betörő banda tesz kirándulást a vidékre.

A póttartalékosok behívása. Hirc ment, hogy a katonai létszám kiegészítésére az egész tartalékot és az egész póttartalékot behívják. Huszonnyolc napos fegyvergyakorlat lesz, a cím s a behívás turnos-kban történik. Március tizenhatodikán vonulnak be a legifjabb évfolyamok.

Erre a hirre vonatkozólag a közös hadügyminisztérium kijelenti, hogy ez a hír az igazi tényállás elferdítése, mert a póttartalékosok behívására legutóbb kiadott miniszteri rendelet nem más, mint azon előzetes értesí-

tés, amelyet a hadügyminisztérium a póttartalékosok behívására vonatkozólag a katonai szabályzat értelmében minden évben kibocsájt.

Kitüntetett katona. A király február hó 2-án Bécsben kelt legfelső elhatározásával Huiman Mihály, szabadkai 6. honvédgyalogezredbeli törzsörmesternek hosszú és kötelességű szolgálatai elismeréséül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

Bácsmegeye adózási állapota január hónapban. Popp György pénzügyigazgató a vármegye legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésén terjesztette be a január havi adózási adatokat. Jelenti, hogy egyenes adóban 1906. január hóban befizettetett 208,069 korona 14 fillér, 1905. január hóban befizettetett 158,941 korona 14 fillér. Az elmúlt hóban kevesebb 49,128 korona.

Jogorvoslati határidő. Az iparkihágási ügyekben hozott ítéletek ellen a feleknek, a kiszabott pénzbüntetés nagyságára való tekintet nélkül, a törvényes 15 napi határidőben föllebezési joguk van. Ha az iparhatósági ítélet a feleknek azzal a hozzáadással kézbesítettik, hogy az ellen további febbezésnek helye nincs, a marasztalt részről használt jogorvoslati kérelem előterjesztése tekintetében a törvényes határidőnek elmulasztása az ő terhére be nem számítható, hanem a törvényes határidőben beadott újrafölvételi kérelem febbezésnek tekintendő és az alsófoku ítélet ezen az alapon fölülbírálandó.

Milyen lesz az időjárás. A híres magyar időjós, ki Sirius álnév alatt teszi közzé jövendöléseit, a folyó év időjárásáról a következőket mondja: A január változó, havas idő után enyhébb idővel köszönt be február hónap, melynek 9-ike elsőrendű kritikus nap lesz holdfogyatkozással. Ez után viharos idő következik, míg a hónap második felében nedves idő várható. Március hideg, esős, ködös idővel köszönt be; 17-én fordul tavasziasra az időjárás. Áprilisban eső és hó váltakozik. A május enyhe, szép időt hoz zivataros esőkkel. A június hónap átlag száraz a Medárd napi eső elmarad. Julius hónapban sok zivatarra s jegverésre van kilátás. Augusztusban nagyon változó lesz az időjárás. Szeptember első fele elég szép, de második felében hűvös viharos szelek, köd és éjjeli fagyok lesznek. Október hónap jellege zivataros, de lesz több verőfényes nap. Novemberben korán megkezdődik a havazás s általában nedves, ködös napok következnek. Decemberben teljesen beáll a tél, fehér karácsony lesz s több helyen földrengések fognak bekövetkezni.

A legszebb asszony vagy leány is szükségét érzi néha, szeplők és más arctisztatlanságok eltávolítására. Ily esetben a legjobban ajánlható szerek a székelyhavasi bivalytejből készült »Alba« szappan (ára 1 korona), »Alba« arckrém (ára 1 kor. 50 fill.) és »Alba« hölgypor (ára 1 kor. 50 fill.), melyek semmi nemű ártalmas vegyi terméket nem tartalmaznak. Kaphatók mindenütt. Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész, Sepsiszentgyörgy 103. szám.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emulitásra méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan »Ferencz József« keserűvizet.

Szerkesztői üzenet.

J. Á. Kalocsa. Köszönettel megkaptuk. Legközelebb sorra kerül.

Kossuth Lajos

művészi kivitelű

MELLSZOBRA

kapható

ifj. Wagner Antalnál

BAJÁN.

Ára 6 korona.

Könyvek részletfizetésre

ép oly előnyös fizetési feltételek mellett,
mint bármely fővárosi vállalatnál

Ifj. Wagner Antal

könyvkereskedésében **BAJÁN** kaphatók

Aki kitűnő étvágyfokozó
asztali italt óhajt,

Aki gyenge, lábbadozó,

Aki ideges, álmatlan,

Aki vérszegény,

Aki sovány,

Aki szoptat,

Aki tüdőbeteg

ne mulassza el a saját érdekében a
kitűnő hatásának elismert

HERCULES

maláta-tápsör
különlegességet inni.

Kellemes ízű, bármédig eláll, nem
romlik. Kapható minden nagyobb csemege-,
fűszer-kereskedésben, kávéházban, vendéglő-
ben és a

HERCULES SÖRFÖZDE
szétküldési telepén.

Budapest, VII., Bethlen-tér 3/21. — Telefon 63-67.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Vidékre próbaküldé-
mény 6 palack (5 kg.) postán utánvétellel.

Főraktár Baján: Deutsch M. Máttyás
cégnél.

A bajai határban egy-egy hold területű

SZŐLŐ

beültetésére alkalmas föld eladó. Bővebb
értesítés nyerhető Határ-utca 4. sz. alatt.

A REKLÁM

Állandó, ésszerű és ügyes reklámozás min-
den gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzlet-
nek a lelke, rugója, az életető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsiker-
esebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismer-
tességgel, pontossággal és olcsón eszközölnék
hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti,
vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések
és tervezetek ingyen!

Kalapok díjtalanul vasaltatnak.

Halász Béla

utódánál.

Kalapok díjtalanul vasaltatnak.

Fiú kalapok:

1'10, 1'20,
1'30, 1'50,
1.60, 3 kor.-ig.

Férfi kalapok

2, 2'20, 2'40,
3, 3 50, 3'60.
9 koronáig.

Nyakkendő és
keztü
különlegességek.

Kész
hajfonatok és hajbetétek
kaphatók a legolcsóbb árban,
úgyszintén mindennemű

HAJMUNKÁKAT

elfogad

Loncsek József fodrász,

Baján.

Szén eladás.

Van szerencsém értesíteni, hogy
I. rendű porosz-szenet,
továbbá

salgótarjáni-szenet

raktáron tartok s azt a legolcsóbb
áron bocsájtom a t. közönség
rendelkezésére Szives megrende-
lést kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Grünwald Dávid

Kazinczy Ferenc-utca 4.

Feltűnő újdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarka-
papír és szivarkahüvely kapható
az ország minden
különlegességi árudájában.

LEGFINOMABB

== MAGYAR ==

GYÁRTMÁNYU

LEVÉLPAPIROSOK:

„RÁKÓCZI“
„ADRIA“
„EMKE“

KAPHATÓ:

IFJ. WAGNER ANTAL könyv- és papirkereskedésében
BAJÁN.